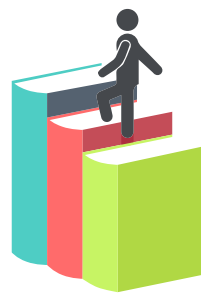

IDÉKATALOG

11 INITIATIVER DER STYRKER ANBRAGTE
BØRNS MULIGHEDER FOR LÆRING

**STYRKET
INDSATS**
OVERFOR ANBRAGTE BØRN

**BESKRIVELSE AF 11 INITIATIVER
OG RESULTATERNE**

**DØGNTILBUDDENES ERFARINGER MED
IMPLEMENTERING**

**VIGTIGE OVERVEJELSER ANDRE
FAGPROFESSIONELLE KAN GØRE SIG**

DELTAGERE I STYRKET INDSATS

Lille Valbygård, Slagelse
Mini-institution Sølyst, Aarhus
Hjortholm Kostskole, Næstved
Børne- og Ungecenter Norddjurs (Børnecentret), Norddjurs
Børne- og Ungecenter Norddjurs (Ungecentret), Norddjurs
Åstedet, Aarup
Spanager skole- og behandlingshjem, København
Fonden Clemens, Lundby
Opholdsstedet Egehøj, Kalundborg
Grenen-Glesborg, Grenaa
Center for Børn, Unge og Familier, Herning
Børne- og Ungecentret Østervang, Holstebro
Fonden Sparta, Herning
Egehøjvej, Randers (nedlagt 2016)

PROJEKTSEKRETARIAT

Günes & Co v. Ahmet Günes
Reflexio v. Inger Winther Johannsen

PROJEKTET ER FINANSIERET AF

EGMONT
Fonden

Layout: ActVisual, actvisual.dk
Fotos: Shutterstock

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING

4–5

TEMA: EN BEDRE SKOLEGANG

Initiativ: Skoleforudsætningsanalyse: Livshistorier og kortlægning af barnets behov

8–9

Initiativ: Systematisk skolesamarbejde

10–11

Initiativ: Skole-Hjem-Samtaler på intern skole

12–13

Initiativ: Lektiehjælp

14–15

TEMA: UDVIKLING AF RELATIONER OG KOMPETENCER

Initiativ: Den betydningsfulde voksen

18–19

Initiativ: Nye former for ungesamtaler

20–21

Initiativ: Praktikbank

22–23

Initiativ: Børn på tværs

23–24

TEMA: EN POSITIV OG MENINGSFULD HVERDAG

Initiativ: Systematisk fokus på positive historier

28–29

Initiativ: Øget og mere synlig struktur

30–31

Initiativ: Aktiv brug af data

32–33

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

34–35

INDLEDNING

Dette katalog indeholder beskrivelser af nogle af de idéer og initiativer, som 14 døgntilbud har udviklet og igangsat som en del af projektet Styrket Indsats.

Styrket Indsats er et initiativ finansieret af Egmont Fonden med det formål at støtte flere anbragte børn og unges mulighed for læring. Dette idekatalog er et supplement til publikationen „Styrket Indsats: Hvordan styrker vi anbragte børns muligheder for læring?” hvor du kan læse mere dybdegående om projektets formål, metode og grundlæggende indsigter.

Kataloget skal ikke læses som en præsentation af „bedste praksis løsninger”, for vi tror egentlig ikke på, at der findes én

rigtig løsning på de komplekse og forskelligartede udfordringer, som anbragte børn og unge møder. Vi tror på, at hvert tilbud skal finde deres egen lokale positive praksis. Alligevel er der efter to års intensivt arbejde med skolegang nogle idéer eller løsninger, som vi tror - med mindre justeringer - også ville kunne gøre en positiv forskel på andre døgntilbud.

Beskrivelserne skal derfor læses som meget konkrete eksempler, der forhåbentlig kan inspirere andre til selv at arbejde med temaerne og skabe lignende løsninger, hvor det giver mening. Idéerne er nemlig ikke raketvidenskab, men praksisnære initiativer, der kan implementeres indenfor nuværende rammer og ressourcer.

HVAD ER PROJEKT STYRKET INDSATS?

FLERE ANBRAGTE BØRN OG UNGE
SKAL HAVE EN UDDANNELSE!

I DAG FÅR **40 %** IKKE
FOLKESKOLENS AFGANGSPRØVE

HVORNÅR LYKKES DET?

VI LÆRER AF DE ANBRAGTE BØRN OG UNGE,
DER **HAR** FÅET EN UDDANNELSE

VI VENDER SPØRGSMÅLET
PÅ HOVEDET...

14 DØGNTILBUD
UDFORDRER PRAKSIS

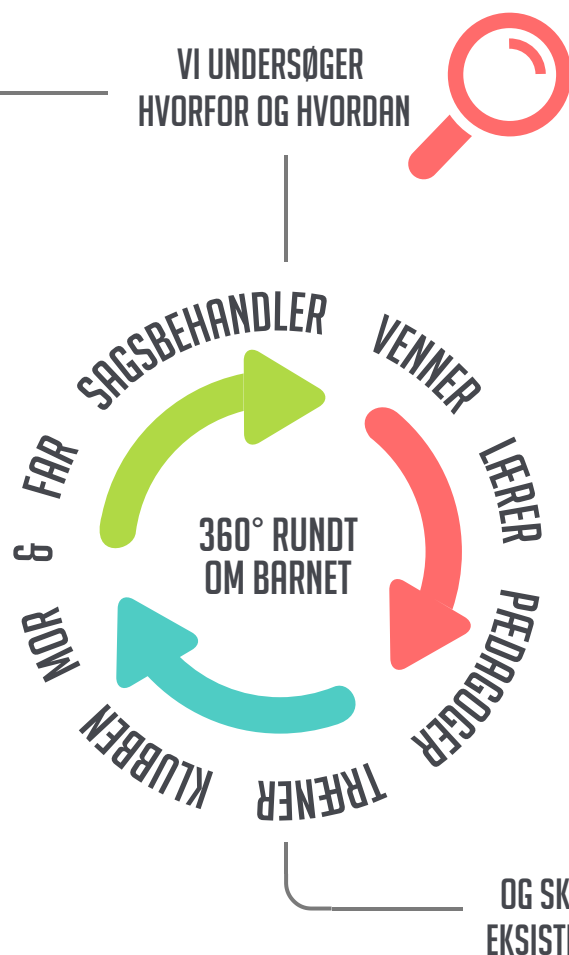
Ideerne er opstået på tværs af 14 døgntilbuds arbejde med at dykke ned i egen praksis og systematisk inddrage børnene og de unge, og de står således på skuldrene af mere end 150 børneinterviews. De er et udtryk for, hvordan de 14 døgntilbud forsøger at styrke anbragte børns mulighed for læring, kvalificeret af dels en dybdegående forståelse for problemet og et nyt lys på, hvad det er, der gør en positiv forskel ifølge børnene selv.

I publikationen *Styrket Indsats: Hvordan styrker vi anbragte børns muligheder for læring?* kan du læse mere uddybende om de 12 temaer, som Styrket Indsats har identificeret som værende afgørende for anbragte børn og unges mulighed for

læring, og som ligger til grund for de igangsatte initiativer. Vi opfordrer dig til også at læse de mere dybdegående indsigter og inddragelsen af børnenes stemme, hvormed nuancerne og overvejelserne bliver tydeligere.

Håbet er, at disse eksempler vil vække andre døgntilbuds nysgerrighed på den viden og de indsigter, som de anbragte børn og unge besidder, og at initiativerne kan inspirere andre til at bruge denne vigtige viden som udgangspunkt for udvikling af praksis.

God læselyst!

DET GIVER EN **STYRKET INDSATS** MED ØGET MULIGHED FOR LÆRING, SÅ FLERE BØRN FÅR EN UDDANNELSE...

TEMA: EN BEDRE SKOLEGANG

UNDER DETTE TEMA KAN DU LADE DIG INSPIRERE AF FIRE INITIATIVER:

- SKOLEFORUDSÆTNINGSANALYSE
- SYSTEMATISK SKOLESAMARBEJDE
- SKOLE-HJEM-SAMTALER PÅ INTERN SKOLE
- LEKTIEHJÆLP

INITIATIV

SKOLEFORUDSÆTNINGSANALYSE

DØGNTILBUD: BØRNE- OG UNGECENTER NORDDJURS (UNGECENTRET), NORDDJURS

I projektets dataindsamling blev det tydeligt for mange af tilbuddene, at skolerne ofte mangler viden og indsigt for at kunne arbejde med de udfordringer, som mange anbragte børn har og bringer med i klassen. Dette fører bl.a. til misforståelser og konflikter i samarbejdet mellem de fagprofessionelle på skolen og på døgntilbuddet. Ofte har anbragte børn og unge en bagage med fra evt. tidligere skoler eller har konkrete oplevelser eller behov, som gør det svært at passe ind i skolen, som den er. Nedenfor gives et konkret eksempel på, hvordan BUCN (Ungecentret) har arbejdet med at dele indsigt i deres børn og unge med skolen på en systematisk måde.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Skoleforudsætningsanalyse (SFA) er en undersøgelse af en ungs skoleforhold via samtaler og interviews med den unge, og evt. med forældre, tidligere undervisere m.fl. Indsigter og eksempler på positive afvigelser fra interviewene fastholdes i en rapport, som kan overleveres og formidles til relevante samarbejdspartnere. Det er primært tiltænkt de unge, når de indskrives på tilbuddet, men kan ligeledes anvendes i arbejdet med andre unge, som har boet der længere tid. Konceptet blev sat i gang af flere grunde:

Gøre en positiv forskel for den unge

- Tilbuddet mente, de ville blive klogere på den unge
- Den unges stemme ville få større værdi og forhåbentlig skabe effekt
- Øget med- og selvbestemmelse til den unge
- Styrke relationen mellem unge og medarbejdere

Styrke samarbejdet med skolerne

- Tilbuddet ville styrke det tværprofessionelle samarbejde med skolerne
- Tilbuddet ville gerne give skolen viden og indsigt, som umiddelbart ligger uden for deres kerneopgave, og som de måske ikke ville kunne få tid til at opnå selv.

Udvikle egen praksis

- Tilbuddet ville koble deres erfaringer fra projekt Styrket Indsats med interviews og positive afvigelser til deres eget koncept
- Tilbuddet ville kunne opkvalificere vores egen praksis

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

En ung blev beskrevet som passiv og tilbageholdende i undervisningen af sin skole og blev jævnligt bedt om at være mere aktiv. I udarbejdelsen af hendes skoleforudsætningsanalyse beskrev hun, at hun i sin tidligere skolegang følte sig hånet og nedgjort af en underviser, hver gang hun rakte fingeren op og besvarede spørgsmål i klassen, hvis ikke han bevist valgte at overse hendes markering. Siden dengang har hun haft angst for at svare på spørgsmål i klassen og for at række fingeren op af frygt for, hvad det kunne medføre.

En ung fortalte om, hvordan hun tidligere var sammen med bekendte, hun ikke kunne lide, fordi hun ville undgå drillerier med at være ensom. Da hun senere fandt gode veninder, besluttede andre, at hun skulle skifte skole, og den unge accepterede for at tilfredsstille deres ønske: „Hvis jeg selv kunne bestemme, så havde jeg stadig gået på den skole med vennerne“, fortalte hun i interviewet.

En ung siger i et interview „ En god lærer gør lidt ekstra. Det er min dansklærer et godt eksempel på. Da jeg startede op på skolen, følte jeg, at hun var særlig opmærksom på mig, da jeg var bagud i fagene. Det sætter jeg stor pris på, da jeg i dag er nået rigtig langt.“

”

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Udarbejde interviewguides, der kommer ind på nogle af de vigtige temaer og tilhørende spørgsmål, som er vigtige at dykke ned i for at forstå barnets livshistorie og behov ift. skole – eksempelvis tidligere skoleforhold, tidligere opholdssted, klassekammerater, undervisere, forældre.
2. Afsætte tid til interviews og til at gå i dybden med den unges tidligere oplevelser og behov
3. Unge-interview kan følges op af interview med andre, f.eks. forældre eller tidligere lærere
4. Indsigterne fra gennemførte interviews fastholdes i en rapport, som kan benyttes i formidling af viden til undervisere og/eller andre faglige samarbejdspartnere.
5. Rapporten overleveres eller formidles til eksterne samarbejdspartnere (såsom barnets skole). Måden, formidlingen foregår på, kan variere og aftales med de eksterne samarbejdspartnere.

VIRKER DET?

- De unge, som er blevet interviewet, tilkendegiver, at de har følt sig set, hørt og forstået. De er blevet taget alvorligt i forhold til indflydelse på deres skolegang og de problemer, de oplever i forbindelse hermed.
- Undervisere, som har modtaget en SFA rapport, har været positive i forhold til, at rapporten bygger på de unges udsagn og de unges virkeligheds forståelse
- Undervisere, som har modtaget en SFA rapport, har tilkendegivet, at rapportens udformning giver et hurtigt og fint indblik i den unges skoleforhold, som den unge selv har oplevet dem
- Undervisere, som har modtaget en SFA rapport, har tilkendegivet, at de næppe selv ville kunne finde tid til at indhente samme information om de unge.
- Undervisere, som har modtaget en SFA rapport, har tilkendegivet, at rapporten er et anvendeligt værktøj til at strukturere en målrettet undervisning til de unge, som har brug for den.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. En skoleforudsætningsanalyse (SFA) tjener ikke udelukkende et formål for eksterne samarbejdspartnere.
2. Processen med interview og sigtet om at forstå og lytte til den unges virkelighedsforståelse er relationsopbyggende og forstærkende.
3. Det er afgørende, at de unge i en SFA analyse føler sig hørt, set og forstået.
4. Interviewprocessen lægger op til, at de unge deler deres narrativer og bidrager med uvurderlig viden og indsigt i den unge og den unges skoleforhold.
5. Samarbejdet med skolen bygger på den unges virkelighedsforståelse, og eventuelle professionskonflikter skal sættes i baggrunden.

INITIATIV

SYSTEMATISK SKOLESAMARBEJDE

DØGNILBUD: CENTER FOR BØRN, UNGE OG FAMILIER, HERNING OG BØRNE- OG UNGECENTER
NORDDJURS (BØRNECENTRET), NORDDJURS

Mange af tilbuddene i projektet mærkede tydeligt, at barnets behov ofte blev overskygget af konflikter mellem fagprofessionelle eller barnets konflikter med andre og med systemet. Mange børn har udtrykt, at de føler sig overset i skolen og har svært ved at få hjælp. De anbragte børn har ofte både sociale udfordringer og faglige vanskeligheder i skolen, og det betyder, at når skole og døgntilbud mødes, så tales der om alt det, der ikke fungerer for barnet. Når mødet mellem skole og døgntilbud kun sker, når noget ikke virker, er det med til at skrive en historie af nederlag og medvirker i nogle tilfælde til en ubevidst negativ opfattelse af barnet hos lærere og pædagoger. For to tilbud blev det særligt tydeligt, at der stadig var mange ting, de som døgntilbud proaktivt kunne gøre for at øge trivsel og udvikling hos deres børn og unge i samarbejde med skolen. Dette byggede på et simpelt princip, som præsenteres i nedenstående eksempel.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Formålet med initiativet er at sikre, at de unge føler sig set, hørt og forstået i forhold til deres skolegang. Initiativet giver mulighed for at få øget indsigt i de unges skolegang, og det giver ligeledes mulighed for at handle på udfordringer i processen.

Initiativet går for det første ud på at få lavet klare og tydelige aftaler med den lærer, som er tættest på barnet/den unge i skolen. Der laves aftale om kontinuerlige opfølgingsmøder, og der etableres en møderække. Der indgås ligeledes aftale om ugentlig opfølgning pr. telefon, mail eller forældreintra. Derudover forpligter læreren sig på ugentligt at aflevere en positiv historie til barnet/den unges kontaktperson. Kontaktpersonen genfortæller herefter den positive historie til barnet/den unge i en fast ugentlig samtale. Barnet/den unge skal ligeledes fortælle en positiv historie fra skolen til kontaktpersonen og efterfølgende sender kontaktpersonen den unges positive historie til læreren. Tilbuddene har i flere tilfælde koblet forældrene på, så de ligeledes har modtaget de positive historier fra både lærer og barnet/den unge. Kontaktpersonen er tovholder i forhold til at få samlet op, hvis der er noget i kommunikationen, der ikke fungerer.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Her på BUCN er stjerneeksemplet jo den her dreng på 8 år, som før jul kørte på 3 skoledage, 1 halv skoledag og 1 dag hjemme. Vi fik forældreklager over hans adfærd i frikvartererne. Skolen ringede 1-2 gange ugentligt, at „nu var det gået galt igen“, nu havde han været oppe at slås. Hans skoleliv er blevet revolutioneret, kan man sige. Altså jeg kan ikke huske, hvornår skolen sidst har ringet ift. slåskamp eller lignende. Han er nemlig blevet omplaceret, så han nu sidder ved siden af sin bedste ven. Det har hjulpet, og det var jo, fordi han en af dagene sagde, at „i dag var en god dag, fordi jeg sad ved siden af min kammerat“. Det har vi delt med skolen, som så har reageret på det.

På CBUF bor en dreng på 16 år, som har deltaget i projektet. Alex¹ havde på daværende tidspunkt angstanfald ca. 3 gange om ugen, som betød, at Alex ikke kom afsted i skole. Der blev etableret et tæt samarbejde med Alexs skole om at dele minimum én god historie fra skolen om Alex og fra Alex om skolen. Kontaktpædagog overleverede historierne imellem dem. Alex voksede af de positive historier, og det hjalp ham meget, at han selv blev sat på arbejde i at finde det positive, når han var i skole.

”

1) Fiktivt navn

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Etabler et samarbejde med barnets skole – få afklaret vigtige forventninger og krav til hinanden. Istandsæt aftale med klasselærer om en systematisk udveksling af minimum én positiv historie/detalje fra den forgangene uge
2. En gang om ugen leverer skolen minimum én god historie om barnet til døgntilbuddet – det kan ske over intra, mundtligt, fysisk overlevering eller andet – og døgntilbuddet overleverer disse beskeder fra lærer til barnet
3. Børnene overleverer også én eller flere positive oplevelser, som de har haft i skolen, som døgntilbuddet sender tilbage til skolen.
4. Evt. inddrag barnets forældre i den systematiske overlevering af positive historier om barnets skolegang.

VIRKER DET?

- Effekten af de positive historier har været overvældende, og ligeledes har de kontinuerlige møder og den tætte opfølgning med skolen haft en meget positiv effekt. Når BUCN kigger i deres dokumentationssystem, kan de se, at der i høj grad er et øget fremmøde i skolen.
- Der er 13–14 unge, som CBUF har kørt initiativet på. De havde alle havde problemer fremmøde i skolen, nogle havde en meget hullet skolegang med 3–4 fraværsdage om ugen. Stort set alle de her 13–14 unge, er nu i skole hver dag.
- En del af dem har også oplevet at blive valgt til i skolen af klassekammeraterne. De positive historier tydeliggør for flere af de unge, at de øger deres sociale engagement, og de får troen på, at de faktisk godt kan med de andre i klassen.
- CBUF og BUCN mærker, at synet på den unge hos læreren ændres. I stedet for, at samtalen på lærerværelset handler om barnet, der ikke fungerer, fortæller læreren nu i stedet positive historier om „Ej han fungerer faktisk“. Dette betyder, at hele lærergruppen får en positiv opmærksomhed på den unge.
- Det systematiske samarbejde omkring det positive skaber helt nye perspektiver for både skole og opholdssted. Et perspektiv, som fokuserer på ressourcerne hos alle parter frem for problemerne.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Det er vigtigt, at man i starten holder forventningerne til skolen så lave, at de kan honoreres – de har jo ikke ekstra midler. Det er meget muligt, at medarbejdere fra døgntilbuddet er dem, som bliver nødt til at skubbe skolen lidt i starten og minde dem om at sende de positive historier ugentligt.
2. Man skal have den kontinuerlige proces til at køre videre – om det er, at man møder op, ringer sammen eller skriver på intra, det er en vurderingssag – men det er vigtigt, at kontakten er der en gang om ugen.
3. Det har ikke været en isoleret indsats på skolesamarbejdet. Dette initiativ har igangsat en måde at arbejde med hele systemet omkring den unge på. man kigger på kammeraterne, på relationen mellem lærere, fodboldtrænere, eller hvis der en moster, man har haft noget godt sammen med – så man inddrager alle de parametre, man kan, og bygger videre på det.
4. Det er helt afgørende, at man har opbakning fra ledelsen. Medarbejderne fra CBUF fortæller, at ledelsen har været fanget af projekt Styrket Indsats fra starten og, at centerlederen har en kæmpe andel i, at dette initiativ er lykket så godt, da hun har bakket op om, at de bruger bruge tid på det.

INITIATIV

SKOLE-HJEM-SAMTALER PÅ INTERN SKOLE

DØGNILBUD: LILLE VALBYGÅRD, SLAGELSE

De døgntilbud, som også har en intern skole, fik i projektet nogle særlige indsigter i de udfordringer, man møder med deres elevers skolegang og udvikling. For udover udfordringerne med svær koordination og konflikter med døgntilbuddet/opholdsstedet, som alle skoler mærker, har de interne skoler også oplevet, at deres børn og unge føler sig anderledes i forhold til andre unge, fordi de går på den interne skole og derfor har sværere ved at få en elevidentitet i forbindelse med deres skolegang. I nedenstående vises et eksempel på, hvordan et døgntilbud med intern skole har valgt at arbejde med disse indsigter og erfaringer med positiv praksis.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Lille Valbygårds interne skole er begyndt at afholde en skole-hjem-samtale på 15-30 min. for hver elev to gange årligt - selvom skolen er en del af hjemmet (døgntilbuddet)

Formålet er at give elever (både interne og eksterne) en oplevelse af, at deres skole vægter samarbejde mellem skole/hjem eller skole/opholdssted lige så højt som i folkeskolen. Det er en del af at give barnet en elevidentitet.

Det er et tilbud, der gives til alle elever på interne skoler. For at sidestille interne og eksterne elever kaldes samtalerne for „elev-samtaler“, selv om der er andre med end eleven, typisk den primære kontaktperson (interne) eller forældre/plejeforældre (eksterne). Der arbejdes på fremadrettet også at inddrage forældre for de interne børn, hvor det giver mening.

Den unge gives på disse møder ros, og der kommer fokus på det, der virker i skolen. Det handler om at skabe et format, så det bliver en succes og ikke en „skæld-ud“ oplevelse. Dette giver den unge mulighed for at finde sin stemme i forhold til skole og øve sig i at gøre sig gældende i samtaler, da børnene går til rigtig mange af dem.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Det er blevet helt ubetinget nemmere som pædagog at tale med den unge om udviklingspunkter i forhold til skolen i hverdagen. Dette som følge af skolesamtalerne, og at den unge selv har 'siddet' med ved bordet.

Eksempelvis har en pige rigtig svært ved dansk, men er rigtig god til engelsk. Snakken med hendes lærer om dette paradoks, som var en blokering for den unge, har jeg kunne tale med den unge om efterfølgende, fordi der er taget hul på samtalen. Udgangspunktet er oftest hendes virkelige gode evner i engelsk. Samme pige fik ros for de ting, som går godt på skolen. Når hun efterfølgende har „forbandet“ skolen, har jeg kunne vende tilbage til de positive tilbagemeldinger, hun også fik.

En anden ung, som har rigtig svært ved de fag, han ikke er god til, fik i samtalen givet udtryk for en noget omnipotent holdning til det at gå i skole. I samtalen blev virkeligheden nuanceret noget, og det blev derfor også et mere realistisk udgangspunkt for de snakke, vi havde på gården efterfølgende. Vi har kunnet snakke om ikke at være lige god til alt, og vigtigheden af at prøve der, hvor det er sværest.

I det hele taget gør det en stor forskel helt konkret at blive en del af snakken om, hvordan det går i skolen, elevsamtalen - både for voksne og unge. Det går fra noget abstrakt til noget meget konkret og brugbart i forhold til både udviklingspunkter og relationen.

”

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Bestem hvem der deltager i samtalerne. Tilbuddet valgte f.eks. kontaktlærere og primær kontaktperson (interne), forældre og/eller plejeforældre
2. Afklar også, hvem der ikke skal deltage, herunder for interne elever eventuelt biologiske forældre
3. Lav en idé-liste til emner, der kan tales om under samtalen – fx elevens egen oplevelse af sin faglige, sociale og personlige situation, hvad er særlig godt, hvad kan blive endnu bedre

VIRKER DET?

- Eleven evaluerer, evt. sammen med en voksen i starten, hvordan samtalen er oplevet. De hidtidige erfaringer peger på, at det giver eleven en større selvindsigt og en oplevelse af at blive set og hørt. Det er også med til at give en elevidentitet og tilbyde en skolegang, der ligner jævnaldrenes, der går i udeskole.
- Det betyder noget for eleverne, at de oplever sig lyttet til, at være med at sætte mål for deres egen skolemæssige udvikling. Man mærkede i anden runde af samtalerne, at eleverne nu så frem til, at det skulle ske.
- Det har også den afledte effekt, at kontaktpædagog og lærer får et tættere samarbejde og sammen med barnet kan skabe en mere helhedsorienteret indsats, der også giver mening for barnet.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Det kræver en god forberedelse og opsamling sammen med eleven sådan, at samtalen bliver en god oplevelse, og eleven får sagt det, han/hun gerne vil
2. Det er afgørende med forberedelse fra de voksne. Hvis de er uenige om en retning, skal den konflikt ikke dominere samtalen
3. Forældre vil med fordel også kunne involveres heri, men det skal tage udgangspunkt i det enkelte barns behov

INITIATIV

LEKTIEHJÆLP

DØGNTILBUD: GRENEN-GLESBORG, GRENAÅ

Mange anbragte børn og unge giver udtryk for, at de har svært ved at følge med fagligt i skolen. De føler sig ofte bagud i forhold til deres klassekammerater. Herudover er der mange ting ved livet på et døgntilbud, som gør, at anbragte børn og unge i særligt høj grad har brug for tid og rum til at fokusere på deres skolegang samt få adgang til konkret hjælp og støtte til lektier. Ofte overskygges disse behov hos barnet af det svære samarbejde mellem døgntilbud og skole. Det er kendetegnende ved de børn og unge, som har klaret skolen forholdsvis bedre, at de har haft adgang til positive fællesskaber, hvor de mærker deres egen udvikling igennem konkret støtte udefra og feedback. I nedenstående eksempel har et døgntilbud brugt disse indsigter til at skabe et rum og en støtte til deres børn og unges lektier, som samtidig også skaber en systematisk koordination med deres interne skole.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Grenen Glesborg er en åben og delvist sikret afdeling for dømt og kriminalitetstruede unge i alderen 13 til 18 år. De har en intern skole og et værkstedstilbud, hvor de unge er i dagtimerne i hverdagene.

Lektiecaféen er et tilbud, der ligger uden for skoletiden, og det er afdelingspædagoger, der går med de unge i caféen. Lektiecaféen skal fremme elevernes oplevelse af at tage ansvar for egen læring. Idéen handler også om at skabe et rart læringsmiljø på institutionen. Hver onsdag eftermiddag er der en times lektiecafé, hvor afdelingspædagoger går med de unge over i et fællesrum og laver lektier. Der skal skabes en hyggelig atmosfære omkring caféen. F.eks. med ild i brændeovnen og musik.

Erfaringen fra projektet har vist, at de unge har brug for hjælp, og at pædagogmedarbejdere ikke nødvendigvis kan give denne alene. De unge møder en virkelighed, når de forlader døgntilbuddet. Herudover har projektets indsigter specifikt vist, at mange unge er overraskede over, hvor meget man skal læse og gå i skole – de er ikke vant til lektier her. De har ikke indsigt i, hvad det kræver at tage en uddannelse – og hvilken indsats der skal til.

Denne idé handler derfor om at skabe et hyggeligt miljø, hvor der er mulighed for at studere videre efter skoletid, og hvor de unge gradvist kan øve sig i at tage ansvar for egen læring. Lektiecaféen skal være et rum, hvor der er plads til forberedelse af undervisningen, så de unge er velforberedte, når de møder i skole. Det skal helt specifikt gøre det muligt, at de unge bedre kan nå at læse pensum inden en evt. 9. klasses eksamen.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Der blev tændt op i brændeovnen og tilbudt kaffe og frugt. Næsten alle de unge var afsted. Skolen havde sørget for, at alle havde lektier for. Folk satte sig i sofamiljøet eller i grupper og begyndte at lave deres opgaver. To drenge sad i sofaen. De læste en tekst og interagerede „Hvordan forstår du det her ord?“ Der var helt tyst og roligt.

Der blev skabt en rigtig god atmosfære. En ung, som var færdig, blev i caféen, selvom han var færdig med sine opgaver.

Vi skulle nærmest ikke gøre noget. De unge skabte selv den gode atmosfære.

Vi har for det første været gode til at kommunikere: På dagen samlede vi alle de unge, hvor de blev informeret omkring, at det her er en del af Styrket Indsats-projektet – „Det er et projekt, hvor vi interviewede en masse af jer unge“ og „Det her er baseret på jeres oplevelser og forslag“. Det blev samtidig fortalt, at det var et tilbud, som var valgfrit. For det andet har skolen også været gode til at klæde de unge på til den her lektiecafé. Skolen har gjort et godt stykke arbejde i forhold til planlægningen og forberedelsen.

Da det blev prøvet første gang på en anden afdeling, var der ikke stemning for det blandt de unge overhovedet, da det blev præsenteret. Det blev ikke til noget. Men det blev ikke præsenteret af voksne fra Styrket Indsats-gruppen, men af andre pædagoger, som ikke var med til at skabe initiativet. Det fik man sørget for at ændre næste gang, fordi dem, der præsenterer det, skal have ejerskabet og engagementet for idéen for, at det lykkes med at få de unge med.

”

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

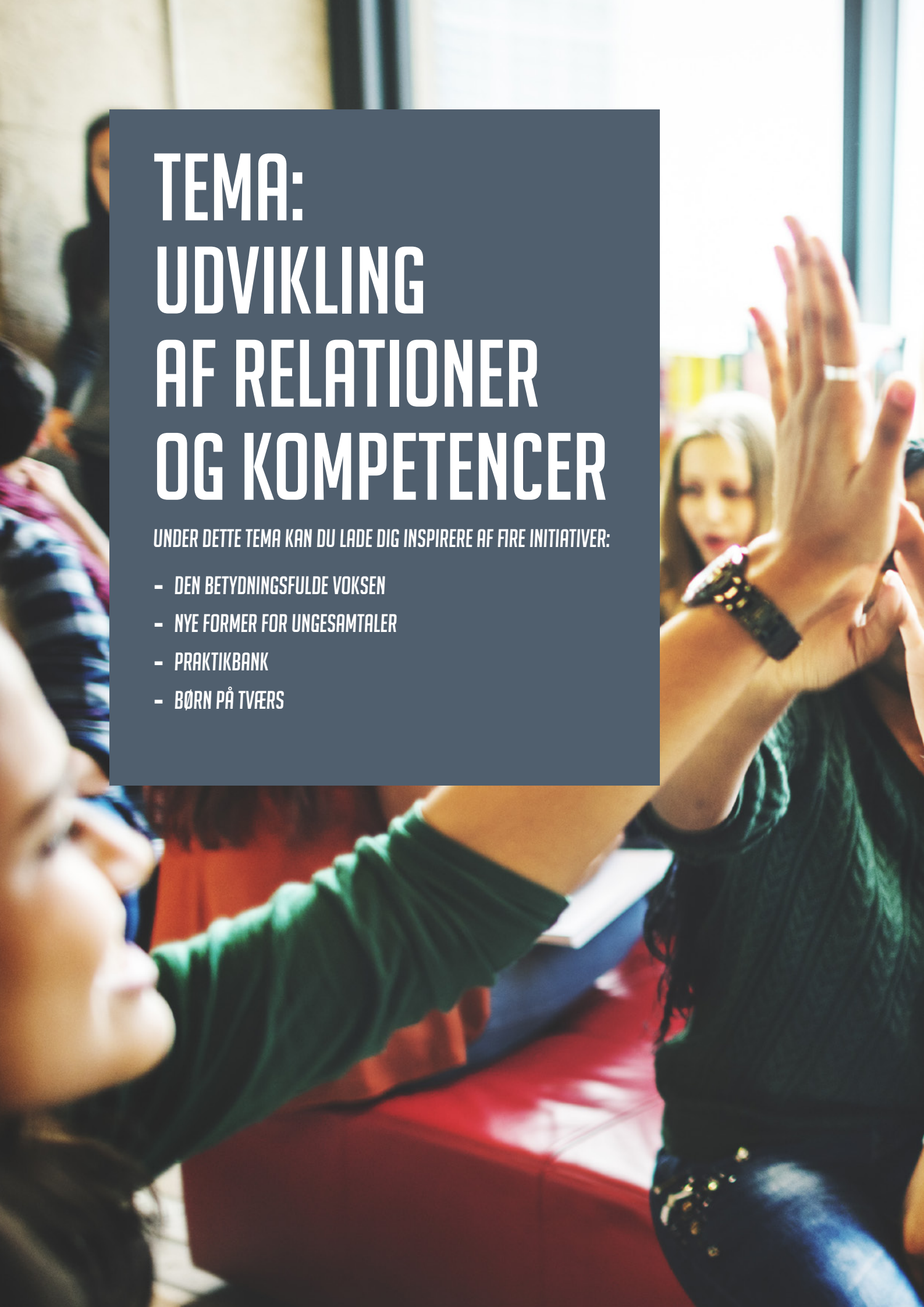
1. Døgntilbuddet og skole beslutter, at det er noget alle slutter op om.
2. Find et hyggeligt cafemiljø til at afholde det i.
3. Beslut om der skal være interne eller eksterne lektie-hjælpere.
4. Få det skrevet i aktivitetsplanerne på afdelingerne.
5. Skolen begynder at give lektier for i mapper og skriver lektier på tavlen, så alle ved, hvad de skal.

VIRKER DET?

- Siden vi satte gang i lektiecaféen, har vi set, at eleverne oplever en større sammenhæng imellem skole og fritid. Vi har fra skolens side oplevet et øget fokus, og at det er blevet nemmere at få pensum læst igennem frem mod prøverne. Lektiecafé er blevet en fast del af de unges aktivitetsplaner. Efter ca. to måneder er der kommet en god rutine omkring det, både fra de unge og pædagogerne. Alle afdelinger på Grenen-Glesborg og alle unge bruger i dag lektiecaféen. Hvis en ung ikke kan være med i fællesskabet, laves der lektier på afdelingen.
- Fra skolens side opleves det, at der nås mere pensum, og at de unge er bedre forberedt til undervisningen. De unge har taget godt imod caféen. Det tager et par måneder at få en ny rytme ind i hverdagen. Når det er noget, alle gør, bliver det til en del af hverdagen.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Det er vigtigt, at alle ansatte forstår formålet med en lektiecafé, og at alle støtter op. Giv eventuelt informationerne om det på fælles P-møder, så alle hører det samme.
2. Både pædagoger og lærere skal tydeliggøre vigtigheden over for de unge.
3. Hjælp de unge med at tage ansvar for egen læring. „Vi kan ikke tage din eksamen, men det kan du, og vi er her for at hjælpe.“
4. Gør det tydeligt, hvad de unge skal lave, og hvilke lektier de har for.
5. Sæt barren lavt i starten, så det måske er lidt for nemt, men hvor alle føler, at de kan løse de opgaver, der er givet for. Succes er godt at bygge videre på.

TEMA: UDVIKLING AF RELATIONER OG KOMPETENCER

UNDER DETTE TEMA KAN DU LADE DIG INSPIRERE AF FIRE INITIATIVER:

- DEN BETYDNINGSFULDE VOKSEN
- NYE FORMER FOR UNGESAMTALER
- PRAKTIKBANK
- BØRN PÅ TVÆRS

INITIATIV

DEN BETYDNINGSFULDE VOKSEN

DØGNILBUD: GRELEN-GLESBORG, GRENAÅ OG ÅSTEDET, AARUP

Det har vist sig, at anbragte børn ofte har lettere ved at håndtere usikkerheder og opbygge en indre drivkraft, når de har opbygget en tæt relation til en udvalgt voksen. De anbragte børn har meget ofte svært ved at opbygge betydningsfulde sociale relationer. Derfor kan det have en stærk effekt på anbragte børns sociale og faglige udvikling, når de opbygger en relation til en voksen, de føler, forstår dem og oprigtigt vil dem - når de føler sig særligt valgt til af nogen.

Flere tilbud har derfor arbejdet med den betydningsfulde voksen. Nedenfor præsenteres to konkrete eksempler:

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Dette initiativ handler helt grundlæggende om at bruge de betydningsfulde relationer mellem voksen og barn til at hjælpe med barnets personlige og uddannelsesmæssige udvikling.

Initiativerne hos Grenen og Åstedet skaber et legitimt rum til, at en ung og voksen kan få lov til at udvikle en relation i en mere personlig sfære end blot opholdsstedet. Det kan betyde en (næsten) frivillig „ekstraordinær“ indsats og tidsforbrug, som går ud over deres gængse arbejdsramme (netop disse særlige indsatser kendetegner nemlig de autentiske relationer, som de tidligere anbragte kunne huske som afgørende for positive vendepunkter i livet). Helt konkret betyder initiativet, at den voksne fagprofessionelle fortsat er på arbejde, selvom aktiviteter med den unge finder sted uden for arbejdspladsen eller arbejdstiden. Hos Åstedet indebærer eksempelvis dette, at ung inviteres med til aftensmad, overnatning, sejltur i den voksne pædagogs sejlbåd eller en vandretur med overnatning i skoven. På Grenen-Glesborg er eksemplerne, at en voksen kan være fysisk med til at søge og besøge praktik- og uddannelsessteder, besøge hos den unges familie, besøge den voksnes hjem, eller at den unge får den voksnes direkte mobilnummer.

Et afgørende aspekt ved dette initiativ er, at det er velovervejet og formaliseret. Initiativet er et værktøj, der tages i brug, når det vurderes, at der er en særlig relation til en voksen, der kan danne grundlag for et pædagogisk udviklingssamarbejde med den unge, som ellers ikke lykkes. Målet kan eksempelvis være, at den unge skal indskrives på en ungdomsudannelse inden for et år, at en ung skal finde en praktikplads, eller at en ung skal øge sin fremmødeprocent. Det kan også være blødere formål, såsom at den unge skal opbygge et stærkere socialt netværk uden for opholdsstedet eller gøres mentalt og fysisk klar til at forlade døgntilbudet og bo i egen lejlighed.

Hvordan en ekstraordinær relation mellem én ung og én voksen lader sig gøre og hvordan vilkårene sættes op er en proces, som kan variere fra tilbud til tilbud – det vigtige her er, at det ikke nødvendigvis er umuligt at opsætte formelle rammer for udviklingen af en uformel relation mellem et barn og en voksen, men noget man som tilbud aktivt kan arbejde med.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Lizzie¹ fra Grenen har haft gavn af indsatsen. En af pædagogerne, Jesper, har heste og kan tage Lizzie ind i en slags praktik og bruge de særlige arbejdstimer, som indsatsen giver, på det. Næste skridt: Jesper vender det med sin kone, hvorefter han aftaler videre proces med afdelingsleder. Målet er, at Lizzie skal modnes til at komme ud i et 'rigtigt' praktikophold.

De Anbragtes Vilkår har fulgt projektet og siger om dette initiativ:

„Åstedet og andre institutioner, der har relationsarbejdet i fokus, har erkendt, at de må prøve at få institutionsanbringelsen til at indeholde mere af det, som er en naturlig del af en sund opvækst - nære, oprigtige relationer og kærligt omsorgsarbejde. Relationsdyrkelsen, som Åstedet [og Grenen] er i gang med, er tegn på en kritisk-realistisk tilgang til det konventionelle anbringelsesarbejde, som går mod traditionelle fagregler og dikotomiske behandler-patient begrænsninger“

*– David Adrian Pedersen,
De Anbragtes Vilkår*

”

1) Alle navne i eksemplet er fiktive

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

Følgende er eksemplet på, hvordan Grenen-Glesborg behandler betydningsfulde relationer:

1. Identificer (potentielle) betydningsfulde voksne – dvs. voksne på døgntilbuddet, som har opbygget en særlig tæt relation til en ung.
2. Vurder om relationen kan udnyttes til at opnå specifikke pædagogiske mål for den unge
3. Hvad håber den unge at få ud af indsatsen?
4. Fastsættelse af mål der skrives ind i den unges handleplan i Grenens system
5. Hvilke ulemper kan indsatsen have?
6. Har vi afprøvet/overvejet andre muligheder, der kunne give samme effekt for den unge?
7. Skriftlig godkendelse hos ledelse
8. Supervision: Fast punkt på koordinationsmøder, p-møder samt MAG-møder (Matrikulær arbejdsmiljøgruppe): Er der nogen indsatser i gang, og hvordan forløber de?
9. Initiativet som helhed og dets effekt på de anbragte unges udvikling evalueres hver 3. måned.

Der er herudover en række fortroligheds- og sikkerhedsmæssige regler og procedurer, som man på Grenen-Glesborg har foranstaltet for at beskytte både fagprofessionelle og unge.

VIRKER DET?

- Åstedet: Vi kan helt klart se i relationerne mellem de voksne og de unge, at der er et samspil, der er blevet styrket på rigtig mange punkter – særligt fortroligheden [mellem ung og voksen]. Det giver mulighed for at arbejde med de unges egne refleksioner, deres oplevelse af deres egne kompetencer og deres udfordringer. Det er enormt vigtigt for os, at barnet på sigt lærer at tage ejerskab for deres eget liv. Her har vi set, at der åbner sig en gylden mulighed, når fortroligheden er på plads.
- Grenen: Vi har set, at betydningsfulde relationer til voksne har ført til, at unge har undgået at droppe ud af deres uddannelse. Vi har ligeledes set, at en betydningsfuld relation til en voksen også har haft meget klar effekt på unges evne til at få succes på en praktikplads, som den pågældende voksen har istandsat. De unge gør en indsats på praktikstedet for at få det til at fungere, fordi de unge stoler på denne voksne.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. At arbejde med relationer mellem fagprofessionelle og anbragte unge kræver en meget grundig forberedelse og solid faglighed
2. Man skal være særligt opmærksom på, hvordan medarbejdere på døgntilbuddet tager imod det, hvis man som institution har prioriteret den professionelle distance mellem barn og voksen
3. Der er rigtig mange dilemmaer, som man skal tage stilling til, når man begynder at indarbejde tættere relationer mellem medarbejdere og børnene „Skal jeg nu til at præsentere de unge for min familie?“, „Hvad hvis jeg ønsker at give det ekstra, men samtidig gerne vil beholde nogle grænser?“, „Er jeg nødt til at arbejde på mine fridage?“, „Hvad nu hvis en ung anmode om venskab på FB?“, „Sætter vi forkerte forventninger op hos den unge?“, „Hvad nu hvis andre børn føler sig valgt fra, når nogen bliver valgt særligt til?“, „Kan vi blive for involveret og glemme den professionelle støtte?“
4. Det kan være en fordel at indbygge en løbende supervision og regulering af relationerne, så man hele tiden har institutionen som helhed for øje, og relationen ikke bliver skadelig for børnene. Ingen børn må blive eller føle sig overset som følge af, at nogle voksne og unge har en tættere relation.
5. Et af de største dilemmaer vedrører den unges oplevelse og udvikling. Hvordan kan man som pædagog sikre sig, at barnet ikke oplever svigt eller at have haft falske forhåbninger, når den tætte relation rammer sine naturlige begrænsninger eller stopper? Det skal der sættes helt tydelige rammer op for fra start.

INITIATIV

NYE FORMER FOR UNGESAMTALER

DØGNTILBUD: ÅSTEDET, AARUP

Anbragte børn og unge føler sig ikke lyttet til eller forstået af de voksne og det system, de vokser op i. Det handler både om voksne fagpersoners generelle forståelse for barnet som person, men også i de specifikke hverdagssituationer. Til gengæld har man set, at når børnene og de unge kan fornemme en vis kontrol og indflydelse i eget liv, så øger det deres motivation. En forudsætning for dette har været en kultur blandt de succesfulde medarbejdere, hvor de spørger og lytter til børnene og bruger indsigterne til at supplere deres antagelser og pædagogiske arbejde. Ofte hopper vi som voksne hurtigt til løsninger og opnår ikke en reel forståelse af barnets oplevelser og behov. Et mod til at spørge dybere ind, evnen til at være nysgerrig og gøre barnet i stand til at tage beslutninger om eget liv er afgørende.

Flere tilbud har derfor arbejdet med nye former for ungesamtaler. Nedenfor præsenteres ét konkret eksempel på hvordan:

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Den nye form for ungesamtale handler om at inddrage barnet og den unge på en systematisk måde. Det nye er både at sikre, at alle børn har et fast rum, der er deres og udvikle selve formen på samtalerne. I forhold til tidligere ungesamtaler er der her ikke en fast dagsorden eller et bestemt mål med samtalen, og fokus er ikke på handleplanen (målopfølgning) eller på at løse de problemer, de voksne ser. I stedet spørger den voksne åbent og nysgerrigt ind til de unge for at forstå, hvordan verden ser ud gennem deres øjne. Det handler om at skabe et åbent rum, hvor de unge føler sig set og hørt samt oplever, at deres egen stemme er vigtig, og hvor den voksne og den unge samtidig styrker deres relation. Processen med den nye form for samtaler blev igangsat, fordi det i dataindsamlingen stod klart, at mange af de unge føler sig magtesløse i eget liv, og at det gør en positiv forskel for dem, hvis de føler sig set, hørt og forstået, og når de oplever, at de selv kan gøre en forskel i deres liv. Derudover viste den systematiske dataindsamling i projektet, at børnene gemte på værdifuld viden og god indsigt i egen situation.

Samtalerne er udformet sådan, at kontaktpædagogen hver 10.-14. dag har en samtale med den unge, hvor han/hun spørger åbent ind til det, der fylder hos den unge. Pædagogen har alene nogle åbne hjælpespørgsmål for at få snakken i gang. Samtalen kan holdes et bestemt sted hver gang, men det kan også være i forbindelse med en køretur eller en gåtur, og det kan variere fra gang til gang og/eller fra ung til ung. Efter mødet skriver den voksne referat samt evaluerer på mødet ud fra 4 kriterier:

- Fik jeg skabt de rette betingelser/rammer for samtalen?
- Var jeg god til at være tilstede (Lytte/spørge nysgerrigt)?
- I hvor høj grad opnåede vi kontakt i samtalen?
- Tog den unge medansvar for samtalen og udviste initiativ?

På p-møder følges der op på samtalerne, evt. relevante indsigter indføres i den unges pædagogiske handleplan, og vi diskuterer, om der er indsigter, der skal tages op med den unges skole eller andre samarbejdspartnere.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Interviews med nuværende og tidligere unge viste, at mange af de unge kæmper med et lavt selvværd, og at mange har svært ved at se eller tro på, at de selv kan gøre en forskel i deres eget liv - de føler sig magtesløse. Mange dårlige oplevelser gør, at det kan være svært at gøre en indsats - af frygt for at blive skuffet endnu en gang. Ved at lytte og tage de unge seriøst i samtalerne anerkender vi dem, deres perspektiver og ressourcer, og vi kan understøtte den unges styring/kontrol i eget liv.

Vi har fokus på, at ungesamtalerne skal være de unges forum, og vi gør os umage for i denne kontekst at fralægge os alle de gode ideer, intentioner etc., vi kan sidde med på den unges vegne, og i stedet støtte dem til at udtrykke overvejelser, bekymringer og tanker om eget liv på godt og ondt. Det bevirker, at vi har fået et større (positivt) fokus på, hvornår man gør hvad med hvem - de målrettede og formålsfokuserede samtaler er jo ikke ophørt eller overflødiggjort. Det opleves som værende en øvelse for medarbejdere at frigøre sig fra at være dem, der kommer med en dagsorden og i stedet være styret af samtalen.

Ungesamtalerne er blevet et fast punkt på medarbejdermøderne. Dette fordi de voksne har haft brug for meget sparring til at holde fokus på at frigøre sig fra at have en dagsorden, men også for at udbrede alt det „guld“ der kommer ud af samtalerne (de unges ressourcer og kompetencer).

Vi er glade for at have skabt fokus på ungesamtalerne! Vores formål var jo netop at styrke relationerne og at give de unge en stemme og vi ser at det kan lade sig gøre. Vi forsætter helt bestemt.

”

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Diskuter, bliv enige om og beskriv formål, rammer for samtalerne (hvordan, hvor tit), effektmål, dokumentation og opfølgning
2. Lav gode hjælpespørgsmål til at få dialogen med de unge i gang, og øv eventuelt spørgsmål og samtalsituationen med hinanden
3. Forbered de unge, fortæl de unge om samtalerne, hvornår de begynder og hvorfor
4. Gennemfør de første samtaler og evaluer efterfølgende samtalerne i fællesskab. Juster de næste samtaler efter behov, og øv spørgsmål/samtalsituation igen hvis nødvendigt
5. Evaluer samtalerne overordnet set efter ca. 3 måneder og juster samtalerne. Aftal, hvornår I evaluerer næste gang.

VIRKER DET?

- De unge har primært taget positivt imod tiltaget – men de skal vænnes til og støttes i at udtrykke sig om eget liv. Ligesom medarbejderne på døgntilbuddet er skolet gennem uddannelse og kultur, er de unge skolet qua deres erfaringer med skolegang, tidligere opholdssteder etc.
- Nogle unge har nydt godt af (og kognitivt været i stand til), at det blev gjort til en fælles proces; „nu øver vi os sammen“. De har alle været bevidste om, at det overordnede formål har været at give deres stemme større værdi og tyngde, hvilket de tydeligvis hæfter sig ved.
- Qua at samtalerne tager sit udspring i den unge, har medarbejderne også set, at den unge på anden vis end tidligere set vender tilbage med tanker om det, der blev talt om – deres refleksion over samtalerne synes øget ved ejerskabet for samtalsindhold.
- Ungesamtalerne har bevirket at relationerne mellem kontaktvoksen og ung er styrket – fordi den voksne får et andet indblik i den unge, at den unge føler sig anerkendt på et grundlæggende dybere niveau, at den unge oplever større værdi, og at den unge får mulighed for at træde ind i en kontekst, hvor det ikke er „farligt“ at vise sårbarhed og sænke paraderne yderligere.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Afsæt god tid til at få talt rammer og formål godt igennem, så alle i medarbejdergruppen har ejerskab over samtalerne.
2. Øv samtalerne og de åbne spørgsmål på hinanden, også selvom det føles fjollet.
3. Lad jer ikke slå ud, hvis de unge afviser samtalerne eller ikke snakker. Vær vedholdende og tilbyd de unge samtalerne, også når de afslår gang på gang. Juster på spørgsmål og rammer, hvis det er svært at få dialogen i gang, prøv f.eks. på en køretur, og øv jer i de åbne spørgsmål.
4. Hold også fast i kollegagruppen. Det opleves fortsat som værende en øvelse for medarbejdere at frigøre sig fra at være dem, der kommer med en dagsorden og være styrer af samtalen, og det må man løbende øve sig på og reflektere over i fællesskab på p-møder.
5. Evaluer løbende samtalerne og reflekter i fællesskab over, hvordan I bedst muligt får skabt en god ramme for samtalerne, så det er rart for den unge at være i.

INITIATIV

PRAKTIKBANK

DØGNILBUD: GRENEN-GLESBORG, GRENAÅ

Dataindsamling viste, at mange af de børn, der har haft gode udviklingsforløb, har haft en tydelig og håndgribelig oplevelse af deres succes, fx et mål de har opnået, et vellykket forløb hos en arbejdsgiver eller karakterer. Andre essentielle kendetegn ved disse unge har været en synlig og forudsigelig struktur i hverdagen, og, måske vigtigst af alt, at fagprofessionelle omkring de unge har sikret meningsfuld tilpasning af skole- eller praktikforløb til den enkelte ung. Dette har øget trivslen hos de unge generelt, herunder lyst og evne til at tage i skole eller praktik. Praktikbanken er et initiativ, som har taget udgangspunkt i disse læringer.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Dette initiativ handler om, at flere unge skal finde en praktikplads, da det øger deres chance for at læse videre samt at lære at være alene uden for opholdsstedet. Børnene lærer at blive en del af samfundet og kan tage en arbejdsidentitet. Herudover handler det også om, at flere unge får oplevelsen af succes, når de gennemfører et praktikophold.

Grenen-Glesborg har gjort det lettere for flere unge at finde en praktikplads eller studiejob ved at systematisere måden, de arbejder med praktikpladser på. Der er blevet oprettet en praktikbank, hvor døgntilbuddet samler alle de potentielle praktiksteder, som lærere på værkstedet og pædagoger kender. Der har tidligere været mange mislykkede praktikophold på grund af manglende forventningsafstemning mellem døgntilbud og praktiksted men også som følge af manglende opfølgning, når praktikopholdet er kommet i gang. Dette er ofte, fordi man ikke har haft nok informationer om praktikstedet og om hvilke unge, der passer ind. Disse informationer har typisk været afgrænset til den voksen, som har en personlig relation til praktikstedet eller kender den unge særligt godt og på den måde kunne sørge for at tilpasse forløbet til den unge.

Praktikbanken har gjort det muligt at gemme vigtig information og detaljer om hver enkelt potentielt praktiksted, som er i døgntilbuddets fagprofessionelles netværk. Alle er med til at udfylde praktikbanken med relevante steder og informationer. Dette har muliggjort, at enhver medarbejder på døgntilbuddet kan hjælpe en ung, som ønsker det, i praktik på en systematisk måde.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Kort efter udviklingen af konceptet:

Banken er nu blevet brugt et par gange i samarbejde med værkstedet.

Praktikevalueringerne kommer også ind i praktikbanken nu.

En lærer på værkstedet brugte praktikbanken for at finde et praktiksted til Malthe¹. Han tog fat i Per, fordi han står i praktikbanken som kontakt til HSM Industri, som var en mulighed. Per tog derefter fat i sin kontakt hos HSM og fik skaffet en praktikplads til Malthe allerede den følgende mandag. Per sikrede sig samtidig personligt, at Malthe fik en god start hos HSM ved at være med den første dag og sikre, at både ung og arbejdsgiver var trygge ved det videre forløb.

Vi har haft et mislykket praktikophold, fordi den unge ikke kunne ryge på arbejdspladsen i sine pauser, hvilket gjorde, at hun valgte at stoppe forløbet. Sådanne tilfælde kan vi undgå. Nu er hun i praktik ved et stutteri, hvor vi på forhånd har kunnet sørge for, at hun passer ind i rammerne og med arbejdsgiveren.

”

1) Alle navne i eksemplet er fiktive

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Opsæt skabelon for praktiksteder – hvad skal en medarbejder vide om et praktiksted for at kunne hjælpe en relevant ung
2. Udvælg en tovholder på praktikbanken – denne holder styr på udviklingen og vedligeholdelsen af banken
3. Indhent alle potentielle praktiksteder fra medarbejdere i institutionen – lad dem skrive stedet, kontaktpersoner og vigtig information ind i praktikbanken
4. Sørg for at praktikbanken er let tilgængelig for alle og ikke gemt væk i en mappe, som nogen kan ignorere eller overse – evt. implementer praktikbanken i institutionens digitale system
5. Tovholder sørger for, at nye erfaringer og vigtige oplysninger tilføjes til praktikbanken under det pågældende praktiksted.

Praktiksted	Beskrivelse/krav	Kontakt Praktik	Kontakt Grenen	Kommentar/OBS	Erfaringer fra tidligere
Navn: Enggården Stilling: Pædagogmedhjælper Adresse: Tlf: Mail: Hjemmeside:	Enggården er en fritidsklub for unge fra 3-7 klasse. Arbejdsbeskrivelse: Formelle krav til den unge: Personlighed:	Bente - Titel: Sou-chef - Tlf: - Mail:	Gro (Stammen) - Tlf: - Mail:	Den sidste vi havde i praktik, havde det svært med at køre i bus frem og tilbage og her tilbød Bente at hun kunne sagtens stå ved stoppestedet og tage i mod. Så der er stor fleksibilitet og interesse fra praktikstedets side. Bente (kontaktperson) har dog brug for at der er en vis ærlighed omkring de unges anbringelses grundlag blot til info til hende selv men som hun sagde at jo bedre de er klædt på jo bedre kan de hjælpe.	Tidligere praktikanter fra Grenen: Cecilie, Peter og Bo Bente (kontaktperson) er en meget åben person som gerne vil hjælpe unge fra Grenen til et liv udenfor. Bente er fordomsfri og møder de unge meget positivt uanset hvad der er til grund for at de er på Grenen. De unge, der har været der giver udtryk for at det var godt.
Navn: Ålrode Tømrerfirma Stilling: Tømrertærling Adresse: Tlf: Mail: Hjemmeside:	Michael er tømrer der tager rundt til folk og laver alt muligt forskelligt. Arbejdsbeskrivelse: Man prøver forskellige ting. God til korte praktikker.	Kaj - Titel: indehaver Tlf: Mail:	Carsten Sander (Toppen) - Tlf: - Mail:	Kontakt Carsten fra Toppen inden opstart.	Tidligere praktikanter fra Grenen: Cecilie, Peter og Bo

VIRKER DET?

- Tidligere har Grenen-Glesborg set, at der er mange praktikophold, som fe der og vigtige informationer og erfaringer.
- De mærker nu, at de med praktikbanken får opkvalificeret matchet mellem en ung og et praktiksted. Det be-

tyder flere succesfulde praktikophold – uanset hvilken medarbejder, der istandsætter forløbet, fordi man har de relevante informationer om stedet samlet ét sted.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Det er vigtigt, at der er en tovholder, som sørger for at praktikbanken er udfyldt, bliver brugt og opdateret med informationer
2. Det er ofte de voksne, som har et personligt forhold til praktikstedet og til den unge, der formår at skabe succesfulde ophold gang på gang. Det behøver dog ikke være sådan, hvis man ved hver ny tilføjelse af praktiksted til banken, tænker sig godt om for at få alle de vigtige detaljer om praktikstedet ind. På den måde kan andre brugere af praktikbanken nemlig få et hurtigt indblik i, hvad de skal være OBS på. Husk også de uformelle ting såsom kulturen på stedet, kontaktpersons personlighed, typer af unge, der passer særligt godt ind eller ikke gør.
3. Mange af praktikstederne og kontaktpersonerne vil være fra medarbejdernes personlige netværk. Derfor er det afgørende, at der er tillid mellem medarbejderne på institutionen, da man med praktikbanken begynder at gøre brug af hinandens netværk og kontakter.

INITIATIV

BØRN PÅ TVÆRS

DØGNTILBUD: HJORTHOLM KOSTSKOLE, NÆSTVED

Mange anbragte børn og unge har et billede af dem selv som værende anderledes fra deres jævnaldrene, og de føler sig ofte mindre værd. Der er en høj grad af ensomhed blandt de anbragte børn, hvor de ikke føler de passer ind, bliver mobbet og føler sig alene. Interviews med børn og unge har samtidig vist, at det har en god effekt, når børnene føler sig en del af positive fællesskaber, fordi børnene her kan spejle sig i positive billeder, føle sig ligeværdige og blive anerkendt for deres personlighed og styrker. Denne viden om sociale relationers betydning er det, som man har bygget ovenpå med initiativer som Børn på tværs.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

I dette initiativ skabes nye fællesskaber børnene imellem på Hjortholm Kostskole igennem konkrete målrettede aktiviteter. Disse fællesskaber kan skabes på tværs af bo-grupper og klasser. Aktiviteterne kan have forskellige udgangspunkter, men fælles for dem skal være, at der er faglige og målrettede overvejelser bag den konkrete aktivitet med henblik på både indhold og deltagere.

Tanken bag dette er, at elever, der føler sig som en del af et fællesskab, vil være i bedre trivsel, hvilket vil have positiv indflydelse på deres skolegang. Gennem vores børneinterviews opdagede medarbejderne, at de børn, som kunne have svært ved at gå i skole, selv nævnte følelsen af ikke at være en del af et fællesskab som en mulig faktor for manglende lyst til at deltage i timerne. Skole handler ikke kun om matematik eller staveord, men også om at se sine venner, at være inkluderet og at have relationer. Flere børn beskrev ensomheden eller mangel på relationer (ekskludering) som en faktor, der betød noget.

Medarbejderne på Hjortholm begyndte at overveje, hvordan man kunne „sikre“, at alle var en del af noget, hvordan man kunne understøtte børnenes mulighed for at danne relationer. Det skulle give børnene en højere grad af overskud til potentielt at kunne koncentrere sig om skolearbejdet i stedet for at skulle gruble over frikvarterer, og om man passer ind nogle steder. Det skulle også give børnene en oplevelse af at være god nok og høre til et sted.

Børn på tværs-projektet har øget vores fokus på, hvilke børn der føler sig udenfor fællesskabet. Her igangsættes konkrete initiativer, der kan engagere netop de børn på præmisser, som de kan være med på og med udgangspunkt i deres interesser. Herfra inviteres andre børn med. Aktiviteterne formuleres skriftligt og evalueres med faste mellemrum og er en del af en pædagogisk indsats

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

At være særligt udvalgt til et projekt sammen med en eller to andre er i høj kurs hos os: „Er det kun os?“, „Og der kommer ikke flere med?“

Det er et stort plus, at projekterne er gennemtænkt, og succeskriterierne overvejet, inden aktiviteten sættes i gang.

Børnene oplever at blive valgt til, og at deres særlige kompetencer kan bruges i lige netop dette setup: „Du er så god til det her, at du skal med i denne gruppe“

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Først skal idéen om børn på tværs, tankerne bag, samt motivationen for at gøre dette italesættes på teammøde eller lignende. Det er vigtigt med en tydelig rammesætning, og at denne indeholder et tydeligt formål og målgruppe.
2. Herefter skal en tovholder findes fra hver afdeling og gerne en leder, som kan have det overordnede overblik i opstartsfasen.
3. Der skal udarbejdes en plan for forum/rum til feedback, nye ideer til aktiviteter og lignende. Hos Hjortholm var

der børn på tværs-møde hver 4 uge. Her mødes tovholderne og taler om aktiviteter, evaluerer effekt m.m.. Og samtidig er børn på tværs et fast punkt på teammødet hver 2. uge. Egentlig mest som et løst punkt, hvor andre primærpædagoger kan byde ind med ideer eller fortælle, hvis de har nye børn i kikkerten til projektet. Punktet hedder „Nyt fra BPT/ideer til nye projekter“.

4. Møderne planlægges (dato og tid) og dagsorden til tovholdermøder sendes ud.

VIRKER DET?

- Hvert projekt har sin egen beskrevne evalueringsmetode. Ved nogle projekter er succesen/evaluerer Hjortholm på, om børnene, som er med til projektet (f.eks. hvis det kun er to børn), opsøger hinanden i skolen, om de taler om projektet, og om der generelt er en begyndende relation.
- Der kan også dokumenteres, om det pågældende barn har mindre fravær i skolen, har nemmere ved at stå op om morgenen osv. Herunder skal man tale med børnene om deres opfattelse af projektet, hvad var godt og hvad kunne vi gøre endnu bedre.
- Hjortholms erfaring er, at projektet er relationsskabende i den periode, det forløber.
- Erfaring er ligeledes, at disse projekter „smitter“ sådan, at der dukker nye aktiviteter på tværs af
- afdelingerne op, fordi alle børnene gerne vil deltage, og fordi pædagogerne får mere erfaring i at skabe aktiviteter på tværs.
- Børnene har haft glæde af projektet, de har haft noget at tale om i skolen: „Skal du også med til KREA værksted på torsdag?“. Man har opdaget, hvordan børnene pludselig indgår i nye netværk.
- Herudover opleves det, at børnene faktisk efterspørger flere projekter i samme ånd. De finder det meningsfuldt og samtidig sjovt. Det har gjort meget for aktiviteterne på tværs af bo-grupper.
- Til sidst ses det, at samarbejdet imellem pædagogerne på tværs ligeledes er styrket, og mange flere aktiviteter skabes nu på tværs.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Tovholderne har en særlig opgave i at sørge for at indkalde til tovholdermøder. De skal brænde for det og være vedholdende - ellers glider det ud i sandet.
2. Afdelingsledere skal sørge for at prioritere aktiviteterne - også „når hverdagen rammer“
3. Der kan være brug for at give ekstra timer til særlige projekter. Dette skal godkendes ledelsesmæssigt, og der skal lægges et budget.
4. Det prioriteres, at tovholdere kan skiftes ud. Projektet er ikke bundet op på, at det er tovholdere, som skal udføre aktiviteterne. To primærpædagoger med en god ide til en aktivitet kan sagtens indgå i projektet. Tovholder sørger bare for, at projektet bliver skrevet ned og doku-

menteret (hvilket er forskellen på BPT og en almindelig hverdagsaktivitet)

5. Lav en mappe på computeren, hvor al information ligger. Her kan også dokumenteres med billeder og lign. Overvej at fremhæve projektet på hjemmesiden, hvilket selvfølgelig vil give dokumentationen mere plads og måske også motivationen
6. Ikke alle aktiviteter fungerer fra start, og der skal være plads til justeringer og refleksion over gruppedynamikker. Det kan være nødvendigt at lade nogle aktiviteter være eksklusive for at give plads til netop den tiltænkte målgruppe

TEMA: EN POSITIV OG MENINGSFULD HVERDAG

UNDER DETTE TEMA KAN DU LADE DIG INSPIRERE AF TRE INITIATIVER:

- SYSTEMATISK FOKUS PÅ POSITIVE HISTORIER
- ØGET OG MERE SYNLIG STRUKTUR
- AKTIV BRUG AF DATA

19
C

can't
do it

INITIATIV

SYSTEMATISK FOKUS PÅ POSITIVE HISTORIER

DØGNTILBUD: SPANAGER SKOLE- OG BEHANDLINGSHJEM, KØBENHAVN

Anbragte børn og unge har ofte en historik med mange nederlag, hvorfor det har været særligt afgørende, når børnene oplever en meget håndgribelig ros. Børnene giver desuden udtryk for, at det ikke er nok, at voksne roser dem, men at de har behov for, at det er tydeligt og konkret, når de udvikler sig. Samtidig kunne man på tværs af børnene høre, at „sure voksne“ gik igen som en udfordring, hvor børnene oplevede, at de blev mødt med meget kritik, skældud og træthed. Derfor har flere tilbud arbejdet med at sætte mere fokus på det, der lykkes, og børnenes styrker gennem positive historier. Det bliver en del af en kulturændring, hvor man implementerer princippet bag Positiv Afvigelse metoden i dagligdagen. Dvs. når de fagprofessionelle sætter fokus på barnets tilgængelige ressourcer frem for at fokusere på problemerne, skabes der et system og en motivation for at gøre mere af det, som lykkes.

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Initiativet handler om at få fokus på det, der virker, ved systematisk at have „Den gode historie“ som første punkt på dagsordenen til ALLE møder. Ved at dele alt det, der lykkes i hverdagen, får Spangers medarbejdere fokus på det, som virker. Det handler også om at skabe større arbejdsglæde, fordi resultaterne bliver mere synlige. Det er vigtigt både på ledermøder, personalemøder, teammøder, overlap, MED, behandlingskonferencer mv.

Børnene på Spanager har rigtig mange vanskeligheder. Når de kommer til personalet, har man allerede forsøgt meget - og mislykket med meget. Personalets opgave på institutionen er „et langt sejt træk“. Men dette forhold kan godt gøre, at det problemfyldte kommer til at fylde meget, og nogle gange kan man føle sig en del af noget håbløst. „Den gode historie“ er både et værn mod håbløsheden samt et konstant boost til den pædagogiske praksis.

I starten føltes det lidt akavet for mange på Spanager, og det blev tit „den sjove historie“ i stedet for „den gode historie“. Men efterhånden er det oftest „den gode historie“, der bliver fortalt; historien om, at et barn har klaret en udfordring for første gang eller på trods af vanskeligheder, eller at en pædagogisk praksis endelig har båret frugt. Og det giver resten af mødet et helt andet fokus på at finde løsninger frem for at fortabe sig (for meget) i vanskelighederne.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Efter at initiativet var implementeret på Spanagers møder, fik en af vores skoleafdelinger den idé at bruge det direkte med børnene ved, at der ved hver skoledagsafslutning fortælles „den gode historie“ om barnets dag. Historierne skrives op på en lille plakat, og ca. hver 14. dag kan man så få en plakat med hjem med succeser. Der hænger allerede en del rundt om på afdelingerne.

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Ledelsen skal tage beslutningen og bakke op om den – fordi det involverer alle formelle møder
2. Dialog og information til medarbejdere
3. Kortlæg alle de møder, der findes
4. Sæt det på den faste dagsorden som første punkt
5. Sørg for at alle mødeledere har ejerskab til initiativet.

VIRKER DET?

- Spanager kan mærke at der er sket et stemningsskift i huset. Det giver simpelthen energi at blive mindet om det, der går godt. Engang kunne medarbejderne måske også have tendens til at nogle møder skulle man „have luft“ for frustration, og det må man stadig også gerne, men ikke som det første.
- I starten var det akavet og der kunne være stille. Nu samler man til bunke på Spanager, og medarbejderne står lidt i kø for at dele dagens gode historie.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Vær konsekvent i at overholde punktet – også når det virker akavet. Vanen skal nok komme. Det er ligesom at starte med at løbe
2. Det er vigtigt, at det er første punkt på dagsordenen – en del af idéen er, at det „farver“ resten af mødet. Hvis først en negativ tone er startet, er det svært at ændre...
3. Det skal virkelig være ALLE møder. Også ledermøder, MED-møder osv. Det sikrer en ordentlig implementering (det er ikke bare noget, vi gør en gang imellem), og en bivirkning er, at alle bliver gladere.

INITIATIV

ØGET OG MERE SYNLIG STRUKTUR

DØGN- og TILBUD: SPANAGER SKOLE- OG BEHANDLINGSHJEM, KØBENHAVN

Anbragte børn og unge lever i højere grad end deres jævnaldrende en usikker og omskiftelig tilværelse. Mange ved ikke, hvad der skal ske om et år, og alle ser frem mod, når de en dag skal flytte igen. Det giver en grundlæggende usikkerhed. Dertil kommer, at de bor sammen med mange andre børn og har utrolig mange voksne, der går ind og ud af deres dagligdag og liv – voksne man har forskellig relation til. Det gør, at børnene bruger meget energi på bekymringer såsom „hvem kommer på arbejde?“, „hvem putter mig?“, „hvem vækker mig?“ osv. Energi som kunne bruges bedre i skolen eller i sociale sammenhænge. I interviews siger mange børn samtidig, at de oplever, at de strukturer, der er, ikke nødvendigvis giver mening, og at der er mange regler. Omvendt opleves det som meget positivt, når børnene føler, de har indflydelse på strukturen i deres hjem.

Derfor har mange tilbud genbesøgt deres struktur og både afklaret professionelt, om det kan tydeliggøres mere for børnene, hvad der skal ske, og hvem der kommer (for de voksne ved det jo godt), men de har også involveret børnene i processer til at finde fælles strukturer og rutiner.

Nedenfor kan du læse ét eksempel på, hvordan Spanager har videreudviklet deres struktur:

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Dagsstrukturen på Spanager skal være langt mere detaljeret og helst synlig, men i hvert fald forudsigelig og genkendelig for børnene. Det giver børnene mere ro til de ting, der skaber udvikling og læring – i stedet for at de skal bruge energi på at holde styr på, hvad der skal ske.

I Spanagers børneinterviews blev det nævnt mange gange, at det er frustrerende med usikkerhed om, hvordan dagen ser ud, hvad der skal ske, hvem der er på arbejde, hvem der skal putte mig osv. Da man efterfølgende lavede mønstergenkendelse, blev det også klart, hvor mange gange nogle børn spørger om ovenstående i løbet af en dag – hvilket de voksne jo så også bruger unødigt tid og energi på.

Initiativet er stadig i proces, men f.eks. er aften-rutinerne blevet gennemarbejdet og specificeret, og det har givet meget mere ro om aftenen på især en afdeling, som ellers var meget udfordret på dette tidspunkt. Det betyder også, at børnene falder tidligere i søvn og dermed får mere søvn.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

Det blev hurtigt tydeligt i vores dybdegående interviews, at børnenes oplevelse af strukturerne og rammerne på opholdsstedet kan være barrieren for videre udvikling. Her opdagede vi bl.a., at mange børn døjer med store søvnproblemer (f.eks. på grund af tankemylder, larm eller generel utryghed), men at de ikke har anset personalet om natten som en hjælp.

Børnene fortalte: „Jeg kan da ikke være bekendt at vække den voksne, de skal på arbejde næste morgen“ eller „Jeg er jo vant til, at min far blev sur, når jeg vækkede ham“. Vi har derfor igangsat et særligt lokalt projekt, som nu med udgangspunkt i indsigterne aktivt hjælper børn med at få mere søvn.

”

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Ledelsen skal tage en beslutning om at igangsætte initiativet og rammesætte indsatsen
2. Sæt en mindre gruppe (med både ledere og medarbejdere) til at lave en overordnet ramme – hvordan ser dagen ud? Hvad skal struktureres? Lav nogle „blokke“
3. Beslut hvad der skal være ens på hele institutionen, og hvad der må være specifikt for den enkelte afdeling/gruppe
 - a. En arbejdsgruppe laver derefter den overordnede struktur for institutionen
 - b. Afdelingspersonale laver specifik struktur for afdelingen
 - c. Kontaktpædagogerne udarbejder evt. særlige rutiner (f.eks. putteritualer) for hvert enkelt barn. Det gøres naturligvis i samarbejde med barnet
4. Overvej hvordan strukturen synliggøres. Skemaer? Piktogrammer? Hvad virker hos jer, og hvad føles rart for børnene?

VIRKER DET?

- Initiativet er stadig i proces, så det er for tidligt at beskrive de endelige erfaringer, men de indledende diskussioner har allerede givet medarbejderne på Spanager mere ro og frugtbare diskussioner med børnene. Derudover er det også en god anledning til at drøfte de faglige og personlige holdninger til tilbuddets værdier og normer samt børnenes og de voksnes roller. Det giver i sig selv også en reduktion af konflikter.
- Samtidig har projektets børnepanel evalueret projektets indsatser og konklusioner, og her blev der enstemmigt peget på, at „En struktur jeg kan regne med“ var afgørende for at styrke børnenes mulighed for læring. Her peger børnene på, at det er rart at vide, hvem der kommer på arbejde; Hvem sover der, hvem kommer i morgen fordi:
 - „Måske har man været uvenner med den voksne, så tager man måske i byen den eftermiddag, eller man kan forberede sig på at tage diskussionen og blive gode venner igen“
 - Det er trygt at vide, hvem der er omkring en
 - „Hvis man f.eks. glemmer at spørge, inden man går i seng, hvem der sover der, så bliver man overrasket om morgenen eller om natten, når den voksne stikker hovedet ind – det er lidt ubehageligt“
 - „Det er jo ikke alle, man har samme forhold til“
 - „Visse ting skal jo tilpasses alt efter, hvem der er på arbejde“
 - „Jeg planlægger min uge i forhold til, hvem der er på arbejde, og hvad jeg gerne vil“

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Det er vigtigt at være opmærksom på, at nogle voksne ikke opfatter struktur som noget positivt. Tag diskussionen – hvis ikke personalegruppen er enige om at gøre det alle sammen (også selvom vi er personligt uenige), så virker det ikke.
2. Det er en lang proces; man tror man har struktur i forvejen, men når man først begynder at kigge på alle de ting, der i virkeligheden er implicitte og slet ikke tydelige for børnene, så åbner man Pandoras æske... Men det er det værd.

INITIATIV

AKTIV BRUG AF DATA

DØGNTILBUD: ERFARINGER PÅ TVÆRS AF ALLE TILBUD

I projektet har det været en del af processen, at man som tilbud har skullet dokumentere sine idéer og „følge med i“, om de virkede efter intentionen. Det gav anledning til at overveje, hvilke parametre var værdifulde at følge med i, både eksisterende og nye, der skulle udvikles, og hvordan de kunne bruges til at udfordre og udvikle praksis samt styrke de voksnes langtidshukommelse. Derfor har flere tilbud valgt at arbejde med nye former for effektdokumentation som grundlag for den faglige refleksion. Nedenfor kan I læse nogle forskellige eksempler:

GENEREL BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Initiativet handler om, at man som døgntilbud systematisk dokumenterer på bestemte mål, som er meningsfulde for medarbejdergruppen og børnene og de unge, og at man bruger disse data aktivt i det daglige arbejde.

Eksempler kan være:

- Døgntilbuddet laver sine egne fraværslister inkl. begrundelse for fravær, så de kan følge med i de unges fravær i skolen. Det giver mulighed for at kunne se et evt. mønster i den enkeltes fravær og tilstedeværelse
- Når børnene og de unge kommer hjem fra skole på døgntilbuddet Fonden Clemens, angiver de deres humør med forskellige smileys på en skala fra „Meget dårligt“ til „Meget godt“. Smileyerne kan gives pr. sms eller kan være klistermærker, der hænger fælles eller på den unges eget værelse. Medarbejder kan desuden opdatere et elektronisk skema med det daglige humør, så det kan følges over tid
- Der opstilles forskellige mål for den enkelte unges handlingsmål (eller egne mål), som der følges op på dagligt i forbindelse med dokumentation, f.eks. på en score fra 1–5. Mål kan opstilles af henholdsvis kontaktpædagogen og den unge selv, og det kan fx handle om at få styr på sit temperament, indgå i sociale relationer i/uden for skolen eller at få lavet lektier.

Generelt for de forskellige former for data er, at de kun skal laves, hvis de giver mening, og hvis de bliver brugt som et grundlag for faglig refleksion. De ovenstående eksempler bliver brugt som samtaleværktøj i pædagog-unge-samtaler, og som udgangspunkt for udvikling af praksis blandt medarbejderne.

EKSEMPLER FRA HVERDAGEN

I eksemplet med humør-smileys kan man allerede nu se, at medarbejderne går op i, hvordan de kan møde den unge i de smiley'er, som de laver. Og de unge svarer, at det er rart, at de ikke altid behøver at forklare, men at de voksne hurtigt kender ens humør og hurtigt kan tage højde for det.

Fraværslisterne bliver aktivt brugt som samtaleværktøj, og man kan fx sige til en ung „Hey makker, se her, 4 uger i træk fremmøde, men nu daler det. Kan du fortælle lidt om det?“ Eller „Jeg kan se, at det er svært at komme i skole om onsdagen“ – og på den måde, finder man måske ud af, at den unge har ekstra svært ved fysik og har brug for mere hjælp.

”

DE AFGØRENDE TRIN I INITIATIVET

1. Opstil mål, som I ønsker at følge op på, og beskriv formålet med opfølgningen
2. Bliv enige om, hvordan der bedst følges op (skala-spørgsmål, smileyer, afkrydsningskema, el.lign.), hvem der gør det (barn/ung, kontaktpædagog, anden pædagog), og hvor tit det skal gøres (dagligt, ugentligt, månedligt)
3. Lav et opfølgningsskema, så I kan følge udviklingen over tid, fx i Excel, og aftal hvornår og hvordan I laver en status på udviklingen
4. Sæt „opfølgning på data“ på som punkt på relevante møder, og lad jeres dialog tage udgangspunkt i tallene – hvordan har udviklingen været siden sidst, giver det anledning til justering af jeres arbejde, har vi brug for at få supplerende viden?
5. Lav en mere overordnet opfølgning, fx hvert halve år, og overvej, om målingen fortsat giver værdi, eller om den skal justeres eller droppes

VIRKER DET?

- Data kan bruges som samtaleværktøj i pædagoger-nes møder med børnene, fx kan smileys bruges til at tage en snak om skoledagen og om, hvordan børnene gerne vil mødes, når de kommer hjem efter en dårlig skoledag, og opfølgning på udviklingsmål kan bruges i en dialog med de unge om udfordringer og potentialer, fx på ugentlige eller månedlige samtaler. At have den dokumentation kan for nogle børn også være positivt i forhold til at illustrere en håndgribelig oplevelse af udvikling. Skalering kan også give nogle børn et sprog for oplevelser de ellers ikke sætter ord på. Dette bruges f.eks. til ungesamtalerne hos CBUF i Herning.
- Data bruges også internt i medarbejdergruppen til udvikling af praksis, hvor man med udgangspunkt i udviklingen i målene siden sidste måde kan reflektere over den indsats, man har sat i gang, og hvordan der skal justeres fremadrettet – hvad virker, er der voksne der har særlig succes osv.
- At skulle dokumentere på noget systematisk med en skalering eller afkrydsning giver et helt naturligt fokus i hverdagen hos de voksne, fordi det „tvinger“ én til at være skal være opmærksomme på det hver dag. Samtidig kan det at følge en kvantitativ udvikling over tid give døgntilbuddet en fælles mere længevarende hukommelse, så man mere nuanceret kan drøfte barnets udvikling, og hvordan forskellige tiltag virker – hvis man alene drøfter det på baggrund af det, man kan huske, bliver det ofte de seneste uger, der kommer i fokus.
- Derudover bør det bemærkes, at den type data også kan bruges i forhold til at dokumentere, at man arbejder med effektmåling i forhold til socialtilsynet.

ANDRE BØR OVERVEJE...

1. Målingen skal ikke være for målingens skyld, men skal give mening for dem, der skal gøre det – det skal være tydeligt, hvad baggrund og formål er
2. Det skal være nemt at dokumentere og følge udviklingen, særligt hvis det skal gøres dagligt
3. Data skal bruges, så alle kan se, at det giver mening at gøre den ekstra indsats for at dokumentere/svare på spørgsmål – sæt det fx på som fast punkt på p-møder/behandlingsmøder/møder med børn/unge med bestemte intervaller
4. De kvantitative data som scores eller smileys kan ikke stå alene, og der er en styrke i at arbejde med forskellige datakilder. Nogle gange giver det mening at spørge børnene/de unge, andre gange voksne, skalaspørgsmål kan være godt til nogle ting, og andre gange giver en kombination af smileyskemaer og samtaler den bedste viden. Overvej, hvordan I bedst får den viden, som I savner
5. Målingerne skal også tage højde for børnenes behov, det er vigtigt at det ikke bliver overdrevet og ikke understreger et „institutionsagtigt“ kunstigt miljø som børnene ikke trives i

HVORDAN KAN VI ARBEJDE MED POSITIV AFVIGELSE I VORES EGEN DAGLIGDAG?

At styrke anbragte børn og unges livsduelighed er en kompleks udfordring, dvs. en udfordring som vi ikke kender løsningen på, og hvor der formentlig ikke er én løsning, men mange lokale tilpassede løsninger. Derfor ønsker projekt Styrket Indsats, at denne publikation kan give jer som døgntilbud mulighed for at udfordre jeres praksis som personalegruppe. Med udgangspunkt i det, I her har læst, kan I samles og diskutere følgende refleksions- og arbejds spørgsmål. Refleksionsspørgsmålene er mere åbne, hvor arbejds spørgsmål mere direkte taler sig ind i projektets temaer.

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

HVORFOR TROR VI SELV, AT DET ER SVÆRT FOR ANBRAGTE BØRN OG UNGE AT FÅ EN UDDANNELSE?

- Stemmer det overens med det, vi har læst?
- Hvad mon vores børn ville sige?

HVAD TROR VI GØR EN POSITIV FORSKEL I FORHOLD TIL ANBRAGTE BØRNS MULIGHED FOR LÆRING?

- Stemmer det overens med det, vi har læst?
- Hvad mon vores børn ville sige?

HVORDAN ARBEJDER VI MED AT GIVE BØRNENE EN STEMME?

- Har vi samtaler med de unge, hvor vi ikke har et på forhånd defineret formål?
- Føler vores børn sig set, hørt og forstået?
- Hvor meget af det, vi gør, baserer sig på noget, vi ved, eller noget vi tror (som vi er endda er ret sikre på?)
- Hvad forstår vi ved børneinddragelse?

Fotos: Christian Brandt

Foto: Morten Pedersen

SPØRGSMÅL I KAN BRAINSTORME UD FRA:

DÉT AT BO PÅ DØGNTILBUD

- Hvordan kan vi blive bedre til at hjælpe vores børn til at forstå deres egen historie?
- Hvordan kan vi skabe en mere synlig og meningsfuld struktur for det enkelte barn?

DEN BETYDNINGSFULDE VOKSEN

- Hvordan kan vi sikre, at alle vores børn har en voksen, de kan stole på?
- Hvordan kan vi sikre, at alle vores børn føler sig valgt til?

BARNETS AUTONOMI

- Hvordan kan vi sikre, at alle vores børn føler sig set, hørt og forstået?
- Hvordan kan vi i højere grad inddrage børn og unge i beslutningerne vedrørende deres hverdag?

FAGLIG OG SOCIAL UDVIKLING

- Hvordan kan vi tage mere aktivt ansvar i at hjælpe barnet med at finde sin plads i skolen og ikke føle sig forkert?
- Hvordan kan vi sætte større fokus på det børnene lykkedes med?

SKOLESAMARBEJDE

- Hvordan kan vi tage mere aktivt ansvar i samarbejdet med skolen?
- Hvordan kan vi sikre, at skolen også ser barnets potentiale?
- Hvordan kan vi agere mere proaktivt i forhold til, at barnets behov bliver tilgodeset?

FORÆLDRESAMARBEJDE

- Hvordan kan vi give vores forældre (både biologiske- og plejeforældre) bedre mulighed for at støtte op omkring deres barns skolegang?

Husk at du altid er velkommen til at kontakte projektsekretariatet, hvis du ønsker at vide mere om, hvordan du selv kan arbejde videre med metoden og læringerne fra projektet.

Günes & Co
Søren Frichs Vej 44D
8230 Åbyhøj
www.gunes.dk

REFLEXIO

Reflexio
Vesterbrogade 26
1620 København V
www.reflexio.dk